

Revisionsrapport

Granskning av intern kontroll – verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet

Henrik Bergh
Gabriel Uhlin

December 2016

Hallsbergs kommun

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning.....	2
1.1.	Revisionell bedömning	2
1.2.	Sammanfattning rekommendationer.....	5
2.	Inledning.....	7
2.1.	Bakgrund	7
2.2.	Syfte och Revisionsfråga.....	7
2.3.	Metod och avgränsning	7
3.	Granskningsiakttagelser	8
3.1.	Gällande regelverk.....	8
3.2.	Sammanfattande iakttagelser.....	9
3.3.	Väljs granskningsområden i kontrollplanen utifrån väsentlighet och risk....	9
3.3.1.	Intervjuer.....	10
3.3.2.	Vår bedömning.....	12
3.4.	Fångar kontrollplanerna aspekterna kvalitet, effektivitet och rättsäkerhet	12
3.4.1.	Intervjuer.....	15
3.4.2.	Vår bedömning.....	16
3.5.	Genomförs kontrollerna i enlighet med plan och dokumenteras dessa	16
3.5.1.	Kontroller	17
3.5.2.	Vår bedömning.....	18
3.6.	Vidtas åtgärder vid identifierade avvikelser och följs detta upp.....	19
3.6.1.	Iakttagelser.....	19
3.6.2.	Intervjuer.....	19
3.6.3.	Kontroller	19
3.6.4.	Vår bedömning.....	20
3.7.	Genomförs diarieföring av E- post enligt de rutiner som fastställts.....	21
3.7.1.	Iakttagelser.....	21
3.7.2.	Intervjuer.....	21
3.7.3.	Kontroller	22
3.7.4.	Vår bedömning.....	22
4.	Revisionell bedömning.....	24

1. *Sammanfattning*

Kommunfullmäktige har 2004-12-13 § 74 antagit ett reglemente för intern kontroll med syfte att säkerställa att nämnderna har en tillräcklig intern kontroll avseende verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet.

Av reglementet för intern kontroll framgår att nämnderna varje år skall anta en intern kontrollplan som grundas på en risk och väsentlighetsanalys.

Nämnderna skall senast i samband med årsredovisningen rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Vid upptäckta brister skall det i rapporten också lämnas förslag till åtgärder för att förbättra kontrollen.

Kommunstyrelsen skall slutligen med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll samt vid behov föranstalta om förbättringar.

Revisionsfråga

Är den interna kontrollen tillräcklig avseende verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet.

Metod och avgränsning

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden. Vi har genomfört intervjuer med politiker och tjänstemän och våra kontroller har inriktats mot senaste redovisning av intern kontroll.

1.1. *Revisionell bedömning*

Vår sammanfattande bedömning är att den interna kontrollen i Hallsbergs kommun vad gäller verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inte är helt tillräcklig.

Väljs granskningsområden i kontrollplanen utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt

Det finns en matris för riskbedömning samt en mall för intern kontrollplan där riskbedömningen skall fyllas i för varje kontrollmoment.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har i sitt förslag till intern kontrollplan år 2016 angivit en risk- och väsentlighetsbedömning för varje kontrollmoment.

- Social- och arbetsmarknadsnämnden har inte erhållit någon ytterligare underliggande dokumentation i form av ifylld matris för risk – och väsentlighetsanalys där förvaltningen dokumenterar motiv för hur man kommit fram till den i interna kontrollplanen angivna risk- och väsentlighetsanalysen.

- Kommunstyrelseförvaltningen har i sitt senaste förslag till intern kontrollplan år 2014 inte angivit någon riskbedömning för de olika kontrollmomenten men i tjänsteskrivelse uppges att man har utfört en risk-och väsentlighetsanalys men hur denna har genomförts framgår inte av tjänsteskrivelsen.
- I det interna kontrollreglementet anges att nämnderna skall välja granskningsområden utifrån en bedömning av väsentlighet och risk men det framgår inte hur riskanalysen skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnden.

Rekommendation

Vi rekommenderar att det interna kontrollreglementet kompletteras med en anvisning som klargör hur risk och väsentlighetsanalys skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnden.

Fångar kontrollplanerna aspekterna kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inom samtliga verksamhetsområden.

Kontrollmålet bedöms som i allt väsentligt uppfyllt.

Kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden har i sina interna kontrollplaner med kontrollmoment som berör kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inom flertalet verksamhetsområden som de ansvarar för.

- Kommunstyrelsen har inte antagit någon ny intern kontrollplan sedan år 2014.
- Kommunstyrelsen har inte i särskilt beslut godkänt redovisning av intern kontroll för år 2016 utan den ingår bara som en bilaga vid kommunstyrelsens antagande av delårsbokslut för år 2016.
- Flera kontrollmoment återkommer år efter år i både kommunstyrelsens och social- och arbetsmarknadsnämndens interna kontrollplaner.

Rekommendation

Det är väsentligt att samtliga nämnder årligen fastställer interna kontrollplaner i enlighet med det interna kontrollreglementet samt att det sker en löpande uppdatering av de interna kontrollplanerna så att inte samma kontroller återkommer oavsett resultat och omvärldspåverkande faktorer.

Det bör anges i det interna kontrollreglementet att nämnden i särskilt beslut skall ta ställning till redovisning av utförd intern kontroll.

Genomförs kontrollerna i enlighet med planerna och dokumenteras dessa.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Social-och arbetsmarknadsnämnden har en modell med blanketter där de som utfört kontrollerna har dokumenterat och bekräftat att man utfört intern kontroll enligt plan.

- Kommunstyrelsens genomförda kontrollmoment har inte dokumenterats under 2015 och 2016. Kontrollerna uppges ha genomförts men de har bara muntligt redovisats till den som enligt kontrollplanen har utsetts att ta emot informationen.
- Det finns inte någon anvisning i reglementet för intern kontroll hur genomförda kontroller skall dokumenteras samt hur underlag till genomförda kontroller skall sparas.

Rekommendation

Vi rekommenderar att det upprättas gemensamma anvisningar för hur nämnderna skall dokumentera genomförda kontroller och hur man skall förvara granskningsunderlag till de interna kontroller som utförts.

Vidtas åtgärder vid identifierade avvikelser och följs detta upp

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

I de fall där avvikelser har upptäckts inom social-och arbetsmarknadsnämnden så har vidtagna åtgärder eller planerade åtgärder beskrivits i dokumentationsmallen.

Vidtagna åtgärder redovisas också i social- och arbetsmarknadsnämndens protokollförda uppföljning av den interna kontrollen.

- Vid kontroll av kommunstyrelsens bilaga för intern kontroll som ingår i delårsbokslutet för år 2016 så framgår här inte för alla moment resultatet av kontrollen eller om den kanske inte alls har utförts.
- Det finns inte några gemensamma anvisningar för hur verkställighet av föreslagna åtgärder skall återrapporteras till nämnderna.
- Det finns inte angivet i det interna kontrollreglementet hur kommunstyrelsen skall dokumentera sin uppsiktsplikt av den interna kontrollen i kommunen och reglementet för intern kontroll är också relativt gammalt och är i behov av översyn.

Rekommendation

Vi rekommenderar att det upprättas gemensamma anvisningar som syftar till att säkerställa att verkställighet av föreslagna åtgärder i den interna kontrollen återrapporterats till berörd nämnd.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsens uppsiktsplikt dokumenteras genom att kommunstyrelsen i samband med årsredovisning och i särskilt ärende och beslut utvärderar nämndernas redovisning av den interna kontrollen och som underlag skall nämndernas rapportering av intern kontroll bifogas ärendet.

Vi rekommenderar att det genomförs en översyn av reglementet för intern kontroll då reglementet är gammalt och behöver uppdateras.

Vi rekommenderar att det genomförs kontinuerlig utbildning för förtroendevalda i syfte att bland annat förtydliga nämndernas ansvar för intern kontroll samt kontinuerlig utbildning för tjänstemän för det praktiska arbetet med intern kontroll.

Genomförs diarieföring av E- post enligt de rutiner som fastställts.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en handledning för tjänstemän och politiker om allmänna handlingar, posthantering och diarieföring inklusive E post.

- Den praktiska tillämpningen av dessa rutiner för diarieföring har aldrig följts upp och utifrån våra kontroller av inkomna mail till utvalda tjänstemän och politiker kan vi konstatera att diarieföring eller postlistning inte alltid utförs enligt rutin.

Rekommendation

Vi rekommenderar att kommunen genomför en samlad uppföljning av hur rutinerna för diarieföring (inklusive E-post) tillämpas samt att reglerna vid behov förtydligas.

Vi rekommenderar också att man kompletterar detta med en riktad utbildning till tjänstemän och politiker om hur reglerna för diarieföring skall tillämpas.

1.2. Sammanfattning rekommendationer

Vi vill efter genomförd granskning av den interna kontrollen avseende verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet lämna följande rekommendationer.

- Vi rekommenderar att det interna kontrollreglementet kompletteras med en anvisning som klargör hur risk och väsentlighetsanalys skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnden.
- Det är väsentligt att samtliga nämnder årligen fastställer interna kontrollplaner i enlighet med det interna kontrollreglementet samt att det sker en löpande uppdatering av de interna kontrollplanerna så att inte samma kontroller återkommer oavsett resultat och omvärldspåverkande faktorer.
- Vi rekommenderar att det anges i det interna kontrollreglementet att nämnden i särskilt beslut skall ta ställning till redovisning av utförd intern kontroll.
- Vi rekommenderar att det upprättas gemensamma anvisningar för hur nämnderna skall dokumentera genomförda kontroller, hur man skall förvara granskningsunderlag till de interna kontroller som utförts, hur man säkerställer att verkställighet av förslagna åtgärder i den interna kontrollen återrapporterats till berörd nämnd.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsens uppsiktsplikt dokumenteras genom att kommunstyrelsen i samband med årsredovisning och i särskilt ärende och beslut utvärderar nämndernas redovisning av den interna kontrollen och som underlag skall nämndernas rapportering av intern kontroll bifogas ärendet.

-
- Vi rekommenderar att det genomförs en översyn av reglementet för intern kontroll då reglementet är gammalt och behöver uppdateras.
 - Vi rekommenderar att det genomförs kontinuerlig utbildning för förtroendevalda i syfte att bland annat förtydliga nämndernas ansvar för intern kontroll samt kontinuerlig utbildning för tjänstemän för det praktiska arbetet med intern kontroll.
 - Vi rekommenderar att kommunen genomför en samlad uppföljning av hur rutinerna för diarieföring (inklusive E-post) tillämpas samt att reglerna vid behov förtydligas samt att man genomför en riktad utbildning till tjänstemän och politiker om hur reglerna för diarieföring skall tillämpas.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorerna ska varje år uttala sig om ansvarsfrågan i revisionsberättelsen. En viktig del i ansvarsutövandet är att bedöma kommunstyrelsens och nämndernas sätt att utöva kontroll. Med utgångspunkt i risk- och väsentlighet har revisorerna i Hallsbergs kommun beslutat att granska intern kontroll avseende verksamheternas kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet.

2.2. Syfte och Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Är den interna kontrollen tillräcklig avseende verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet?

Kontrollmål

För att kunna besvara revisionsfrågan ingår följande kontrollmål:

- Väljs granskningsområden i kontrollplanen utifrån en bedömning av väsentlighet och risk?
- Fångar kontrollplanerna aspekterna kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inom samtliga verksamhetsområden?
- Genomförs kontrollerna i enlighet med planerna och dokumenteras dessa?
- Vidtas åtgärder vid identifierade avvikelser och följs detta upp?
- Genomförs diarieföring av E- post enligt de rutiner som fastställts.

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen och social-och arbetsmarknadsnämnden.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med kommunstyrelsens presidium, ordförande i social-och arbetsmarknadsnämnden, förvaltningschefer och ekonom/ internkontrollansvariga på förvaltningarna. Kartläggning och analys har inriktats mot senast fastställda interna kontrollplan samt redovisning av intern kontroll. Viss verifiering har skett av nämndernas genomförda kontroller.

3. Granskningsiakttagelser

3.1. Gällande regelverk

Kommunfullmäktige har 2004-12-13 § 74 antagit ett reglemente för intern kontroll där det bland annat framgår att:

- § 7 Som grund för nämndens planering och prioritering och uppföljning av det interna kontrollarbetet så skall en risk och väsentlighetsanalys genomföras.
- § 8 Nämnden skall varje år anta en intern kontrollplan och senast i samband med nämndens beslut om internbudget.
- § 4 Förvaltningschefen svarar för att minst årligen skriftligt rapportera till nämnden och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar.
- § 9 Vid upptäckta brister skall det i rapporten också lämnas förslag till åtgärder för att förbättra kontrollen.
- § 10 Nämnden skall senast i samband med årsredovisningens upprättande rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen.
- § 13 Kommunstyrelsen fastställer senast i samband med bokslutsanvisningar när rapport skall lämnas till kommunstyrelsen. Rapporten skall innehålla omfattning av uppföljning samt utfall och vidtagna åtgärder samt vid behov också innehålla förslag till förbättringar av rutiner.
- § 13 Kommunstyrelsen skall slutligen med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll samt vid behov föranstalta om förbättringar.
- § 8 Den interna kontrollplanen minst skall innehålla följande moment:
- Vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som skall följas upp
 - Omfattning och frekvens på uppföljningen
 - Vem som ansvarar för att utföra uppföljningen
 - Till vem uppföljningen skall rapporteras
 - När rapportering skall ske
 - Genomförd riskbedömning

3.2. Sammanfattande iakttagelser

Vid intervjuer och granskning av gällande reglemente, anvisningar och arbetet med intern kontroll har framkommit bland annat följande:

- Det finns ingen anvisning till reglementet för intern kontroll som anger hur utförd riskbedömning skall dokumenteras för nämnden.
- Det finns inte angivet i det interna kontrollreglementet hur kommunstyrelsen skall dokumentera sin uppsiktsplikt av den interna kontrollen i kommunen.
- Enligt kvalitets- och administrativa avdelningen så planeras en översyn av reglementet för intern kontroll under år 2017 då reglementet bedöms som gammalt och behöver uppdateras.
- Social och arbetsmarknadsnämnden interna kontrollplan år 2016 innehåller 20 kontrollmomenten där 12 kontrollmoment fanns med redan i planen år 2015 varav 10 även fanns med i planen år 2014.
- Kommunstyrelsens interna kontrollplan är från 2014 och har därför 12 identiska kontrollmoment även för år 2015 och 2016.
- Kommunstyrelsens redovisning av intern kontroll för år 2016 finns inte upptaget som ett eget ärende utan denna ingår bara som en bilaga till kommunstyrelsens antagande av delårsrapport för år 2016.
- Kommunstyrelsens interna kontrollplan år 2014 har inte någon angiven riskvärdering för de olika kontrollmomenten men i tjänsteskrivelse anges att en riskbedömning har utförts.
- Enligt kvalitets- och administrativa avdelningen så kommer ett omfattande arbete att ske avseende riskbedömning och kontrollmoment inför kommunstyrelsens beslut om intern kontrollplan för år 2017.
- Det finns inga anvisningar för hur verkställighet av förslag till åtgärder i den interna kontrollen skall återrapporterats till berörd nämnd.
- Det finns en handledning för diarieföring inklusive E-post som skall tillämpas av tjänstemän och politiker men en samlad uppföljning av hur handledning tillämpas har inte genomförts.

3.3. Väljs granskningsområden i kontrollplanen utifrån väsentlighet och risk

Av reglementet för intern kontroll framgår följande vad gäller bedömning av väsentlighet och risk:

- § 7 Som grund för nämndens planering och prioritering och uppföljning av det interna kontrollarbetet så skall en risk och väsentlighetsanalys genomföras.

§ 8 Nämnden skall varje år anta en intern kontrollplan och senast i samband med nämndens beslut om internbudget. Den interna kontrollplanen skall innehålla en genomförd riskbedömning.

Hallsbergs kommun har upprättat en matris att användas i arbetet med riskbedömning.

Sannolikhet/ Konsekvens	Försumbar	Lindrig	Kännbar	Allvarlig	Mycket allvarlig
Osannolika Mindre sannolik Möjlig Sannolik Mycket sannolik					

Hallsbergs kommun har upprättat en matris för den interna kontrollplaner där man i särskild ruta också skall ange riskbedömning som skäl till val av kontrollmoment.

Process (Rutin/system)	Moment	Metod	Ansvar (för kontrollmomentet)	Frekvens	Metod	Rapport till	Riskbedömning (Sannolikhet/ Konsekvens)

Vi har vi tagit del av senast antagna interna kontrollplaner för kommunstyrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen senast antagna interna kontrollplan är från år 2014 (2013-12-03 § 169).

Den innehåller ingen angiven riskbedömning för de antagna kontrollmomenten men i tjänsteskrivelse till förslag om den interna kontrollplanen så anges att man genomfört en riskbedömning enligt matris.

Social och arbetsmarknadsnämnden

Social och arbetsmarknadsnämnden senast antagna interna kontrollplan är från år 2016.

Den innehåller en angiven riskbedömning för de antagna kontrollmomenten. Hur den faktiska riskbedömning har genomförts och vilka kontrollmoment som valts bort finns inte med som underlag till nämndens beslut om intern kontrollplan för år 2016.

3.3.1. Intervjuer

Kommunstyrelsens presidium- ordförande och andra vice ordförande.

Vid intervjuerna framkom som idé att man även skulle kunna ha fokus på ”större frågor” och omvärldsfaktorer som kan påverka Hallsbergs kommun. Vilka rutiner har exempelvis kommunstyrelsen för att utreda frågan om dragning av snabbspår i landet som ju har en stor påverkan på Hallsbergs kommun. Hur dessa större frågor skall kunna omsättas till ett kontrollmål i en intern kontrollplan är något som man kan fundera vidare kring.

Kommunstyrelseförvaltningen – Administrativ chef, Kommundirektör, ekonom

Vid intervju framkom att arbetet med risk- och väsentlighetsanalys bygger på den på den metodik som anges i skriften COSO modellen.

Kommunstyrelseförvaltningen är medveten om att arbetet med risk- och väsentlighetsanalyser varit eftersatt under senare år och detta beror bland annat på att man har haft ont om personal.

Kommunstyrelseförvaltningen menar också att det kan finnas skäl att *finna kontrollområden som mer utgår från ett övergripande gemensamt kommunperspektiv* och kommundirektörens ledningsgrupp kan vara ett forum att föra sådana diskussioner.

Social-och arbetsmarknadsnämnden- nämndsordförande

Ordförande är relativt nöjd vad gäller arbetet med risk- och väsentlighetsanalysen som föregår fastställelse av den interna kontrollplanen. De förtroendevalda har möjlighet att komma med instick och önskemål och idéer under året. Det förs en dialog samt också en diskussion om innehållet i den interna kontrollplanen på beredningsutskottet innan ett förslag till intern kontrollplan presenteras för arbetsmarknads- och socialnämnden.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen- förvaltningschef och förvaltningens controller

Sammanfattningsvis är man relativt nöjd med nuvarande rutiner för risk- och väsentlighetsanalys men förvaltningschef anser att man bör sträva efter att *minska antalet kontrollmål* från nuvarande 20 kontrollmål till de 14 kontrollmål som föreslås i den interna kontrollplanen för år 2017.

Vid intervjuer framkom att man inte dokumenterar risk- och väsentlighetsanalys enligt vedertagen modell med olika poängbedömningar för risk och väsentlighet. Begrepp som "möjlig risk" och "mycket allvarlig konsekvens" skrivs in i förslag till den interna kontrollplanen efter en *mundlig diskussioner* inom förvaltningschefens ledningsgrupp.

Förvaltningschefen redovisar sedan förslaget till intern kontrollplan på social- och arbetsmarknadsnämndens beredningsutskott där innehållet diskuteras varefter det slutliga förslaget redovisas för nämnden för fastställelse.

Det finns således *inget särskilt tillfälle* där förvaltningen i förväg fångar upp och dokumenterar de förtroendevaldas synpunkter och idéer om olika kontrollmål innan ett förslag upprättas av förvaltningschef till beredningsutskottet.

Enligt controller så fångar man istället upp synpunkter från de förtroendevalda som spontant kan komma upp på olika nämndsmöten.

3.3.2. Vår bedömning

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt

Kommentar till vår bedömning

Det finns en matris för riskbedömning samt en mall för intern kontrollplan där riskbedömningen skall fyllas i för varje kontrollmoment.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har i sitt förslag till intern kontrollplan år 2016 angivit en risk- och väsentlighetsbedömning för varje kontrollmoment.

Nämnden har inte erhållit någon ytterligare underliggande dokumentation i form av ifylld matris för risk – och väsentlighetsanalys där man dokumenterar motiv för hur man kommit fram till i den interna kontrollplanen angivna risk- och väsentlighetsanalysen.

Enligt genomförd intervju med ansvariga tjänstemän på social- och arbetsmarknadsförvaltningen så uppges risk- och väsentlighetsanalysen ha genomförts genom en muntlig diskussion i förvaltningschefens ledningsgrupp.

Kommunstyrelseförvaltningen har i sitt senaste förslag till intern kontrollplan år 2014 inte angivit någon riskbedömning för de olika kontrollmomenten men i tjänsteskrivelse uppges att man har utförts en risk- och väsentlighetsanalys men hur denna har genomförts framgår inte av tjänsteskrivelsen.

I det interna kontrollreglementet anges att nämnderna skall välja granskningsområden utifrån en bedömning av väsentlighet och risk men det framgår inte hur riskanalysen skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnden.

Rekommendation

Vi rekommenderar att det interna kontrollreglementet kompletteras med en anvisning som klargör hur risk och väsentlighetsanalys skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnden.

3.4. Fångar kontrollplanerna aspekterna kvalitet, effektivitet och rättsäkerhet

Av reglementet för intern kontroll framgår följande vad gäller ovanstående kontrollmål:

§ 1 Reglementet för intern kontroll syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredställande interna kontroller det vill säga de skall med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m. m

Fokusområden enligt årsredovisning

I kommunens årsredovisning 2015 anges att nämndernas interna kontroller är uppdelad i fyra delar som omfattar Verksamhet, Gemensam administration, Ekonomiadministration, Personaladministration.

Social-och arbetsmarknadsnämnden har med samtliga fokusområden i sin redovisning av intern kontroll år 2016. Kommunstyrelsen har inte haft med fokusområdet gemensam administration i sin redovisning av interna kontroll för år 2016 och den fanns inte heller med i kommunstyrelsens redovisning av intern kontroll år 2015.

Kontrollmoment som ingår i redovisning av interna kontrollplaner

Nedanstående kontrollmoment finns upptagna i redovisade interna kontrollplaner för år 2016 avseende kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden.

Kommunstyrelsen

Den senaste i särskilt beslut antagna redovisning av intern kontroll är från år 2015 (2015-09-08 § 69).

Kommunstyrelsens redovisning av intern kontroll för år 2016 är hämtad från kommunstyrelsens antagande av delårsrapport år 2016 (2016-10-11 § 111) där den interna kontrollen ingår som en bilaga. Redovisning av den kommunstyrelsens interna kontroll för år 2016 har således inte antagits och redovisats i ett särskilt beslut.

Redovisning av kommunstyrelsens interna kontroll för år 2016 innefattar 12 kontrollmoment och är identiska med de 12 kontrollmomenten som ingick i redovisning från år 2015. Samtliga 12 kontrollmoment ingår också i kommunstyrelsen senast antagna interna kontrollplanen som är från år 2014 som totalt innefattade 14 kontrollmoment.

De 2 kontrollmoment som utgått i kommunstyrelsens redovisning för år 2015 jämfört med år 2014 avsåg området gemensam administration. Dessa ingår nu istället i social- och arbetsmarknadsnämndens redovisning av interna kontrollplan för år 2016 - introduktionsplan nya flyktingar – körjournaler AME.

Sammanfattningsvis innefattar kommunstyrelsens redovisning av intern kontroll år 2016 12 kontrollmoment och samtliga 12 kontrollmoment som vi har markerat med blått ingick också i kommunstyrelsen interna kontrollplan för år 2014.

Verksamhet

- Registrering av allmänna handlingar
- Dokumenthantering/Arkivering
- Delegationsordning
- Attestförteckning
- Backup rutiner för ekonomisystemet

Ekonomiadministration

- Kontanter/handkassa
- Betalning av fakturor
- Överföring mellan bankkonton

Personaladministration

- Personalkostnader
- LAS rutiner för KSF:s personal
- Rehabilitering
- Skatter och avgifter

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämndens har i särskilt beslut redovisat sin interna kontroll för år 2016. Redovisningen av intern kontroll år 2016 innefattar 20 kontrollmoment. Av dessa fanns 12 kontrollmoment med redan i planen för år 2015.

De 10 kontrollmoment som funnits med sedan planen för år 2014 har vi markerat med blått. De 8 kontrollmoment som fanns med också i den interna kontrollplanen under år 2015 är markerade med rött.

Social- och arbetsmarknadsnämnden redovisning av intern kontroll för år 2016 innefattar följande 20 kontrollmoment.

Verksamhet

Hemtjänst

- Kontroll av läkemedelshantering
- Kontroll av besiktning av arbetstekniska hjälpmedel.
- Kontroll av kontanthantering.
- Kontroll av rutiner för daglig utevistelse.
- Kontroll av dagliga schemalagda aktiviteter
- Kontroll av genomförandeplaner för personlig assistans.

Arbetsmarknad och integration

- Introduktionsplan för nya flyktingar
- Kontroll av körjournal AMI

Individ och familjeomsorg

- Utbetalning av försörjningsstöd
- Anmälningar om barn som far illa samt allvarliga missförhållanden för vuxna missbrukare
- Utredningar av barn och unga

- Dokumentation

Gemensam administration

- Delegationsordning
- Avtal
- Att politiska fattade beslut verkställs och återrapporteras till nämnden

Ekonomiadministration

- Leverantörsfakturor, utanordningar, bokföringsorder
- Statsbidrag ensamkommande barn
- Prognos och ekonomisk uppföljning

Personaladministration

- Personalkostnader
- Att inte utbildade personal LAS-as in

3.4.1. *Intervjuer*

Kommunstyrelsens presidium- ordförande och andra vice ordförande.

Vid intervju framkom att kommunstyrelsen under senare år kanske inte haft fullt fokus på området interna kontrollplaner utan istället har man haft fokus på andra områden.

Hallsbergs kommun har påbörjat arbetet med att följa upp rutinerna vad gäller att omsätta kommunfullmäktiges mål ner till nämndernas mål och att detta omsätts i den praktiska verksamheten. Det har införts rutiner för ekonomiska rapporter till kommunstyrelsen varje månad och vid tillfällena då underskott noteras så skall åtgärder vidtas omgående och det har också införts rutiner för verksamhetsrapporter. Det har också införts en ny styrmodell och under år 2016 har man tillsatt en ny tjänst som skall arbeta med kvalitetsfrågor.

Kommunstyrelseförvaltningen – Administrativ chef, Kommundirektör, ekonom

Vid intervjuer framkom att man i större utsträckning borde koppla arbetet med de interna kontrollplanerna till den styrmodell som tillämpas i kommunen. Man skulle också kunna stämma av och inhämta idéer till kontrollområdena via det nätverk som finns på ekonomisidan med Syd Närkes kommuner, Karlskoga-Degerfors och Nora-Lindesberg. Det nämndes att utbildning och arbetet med att ta fram reglemente och kontrollplaner gjordes i sydnärke.samverkan.

Social-och arbetsmarknadsnämnden- nämndsordförande

Ordförande är nöjd vad gäller att fånga aspekterna kvalitet, rättssäkerhet och effektivitet och anser att frågor som rör värdegrunder i verksamheten kommer med i de interna kontrollplanerna. Som exempel nämndes kontrollområdena gällande läkemedelshantering och så länge det noteras brister så bör kontrollområdet återkomma.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen- förvaltningschef och förvaltningens controller

Vid intervjuer framkom att man anser sig fånga in alla aspekterna kvalitet, effektivitet, och rättssäkerhet genom de fyra dimensionerna som ingår i den interna kontrollplanen (verksamhet, gemensam administration, ekonomiadministration, personaladministration). I kommunens årsredovisning anges också att redovisning av intern kontroll skall innehålla dessa dimensioner även om dessa begrepp inte uttryckligen anges i det interna kontrollreglementet. Denna uppdelning upprättades enligt controller en gång inom den särskilda förvaltningsövergripande arbetsgruppen för intern kontroll som tidigare funnits.

3.4.2. Vår bedömning

Kontrollmålet bedöms som i allt väsentligt uppfyllt.

Kommentar till vår bedömning

Kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden har i sina interna kontrollplaner med kontrollmoment som berör kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inom flertalet verksamhetsområden som de ansvarar för.

Kommunstyrelsen har inte antagit någon ny intern kontrollplan sedan år 2014.

Kommunstyrelsen har inte i särskilt beslut godkänt redovisning av intern kontroll för år 2016 utan den ingår bara som en bilaga vid kommunstyrelsens antagande av delårsbokslut för år 2016. Det bör dock nämnas att det interna kontrollreglementet i § 9 inte tydligt anger att nämnden i särskilt beslut skall anta redovisningen av utförd intern kontroll.

Flera kontrollmoment återkommer år efter år i både kommunstyrelsens och social- och arbetsmarknadsnämndens interna kontrollplaner.

Rekommendation

Det är väsentligt att samtliga nämnder årligen fastställer interna kontrollplaner i enlighet med det interna kontrollreglementet samt att det sker en löpande uppdatering av de interna kontrollplanerna så att inte samma kontroller återkommer oavsett resultat och omvärldspåverkande faktorer.

3.5. Genomförs kontrollerna i enlighet med plan och dokumenteras dessa

Av reglementet för intern kontroll framgår följande vad gäller ovanstående kontrollmål:

- § 4 Förvaltningschefen svarar för att minst årligen skriftligt rapportera till nämnden och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar.

Vid förfrågan på kommunstyrelseförvaltningen så framgår att *det inte finns någon gemensam anvisning som klargör var underlaget till de genomförda interna kontrollerna skall förvaras.*

Kommunstyrelsens presidium- ordförande och andra vice ordförande.

Vid intervju framkom att man var medveten om att flera kontroller som kommunstyrelsen genomfört har varit samma år efter år utan att särskilda brister rapporterats och att det finns behov av att ta fram nya kontrollmål men vissa kontrollmål kunde kanske ändå vara viktiga att ha med varje år såsom exempelvis kontroller av attestförteckningar.

I detta sammanhang diskuterades också vikten av att vara medveten om att den interna kontrollplanen i sig inte skall utgöra den interna kontrollen. Denna plan skall istället vara ett instrument som skall verifiera att man följer befintliga inbyggda kontroller i rutiner på förvaltningarna. Det kan också finnas behov av ytterligare utbildning till förtroendevalda vad det interna kontrollreglementet syftar till även om det ges information i området intern kontroll till alla nyvalda politiker.

Kommunstyrelseförvaltningen – Administrativ chef, Kommundirektör, ekonom

Kommunstyrelseförvaltningen vill understryka att trots att risk- och väsentlighetsarbetet inte hunnits med så har kommunstyrelseförvaltningen ändå genomfört kontroller och redovisat resultatet av den interna kontrollen till kommunstyrelsen varje år

Social-och arbetsmarknadsnämnden- nämndsordförande

Ordförande är nöjd vad gäller att genomföra kontrollerna enligt plan samt att detta dokumenteras i tillräcklig omfattning.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen- förvaltningschef och förvaltningens kontroller

Vid intervjuer framkom man bedömer att man genomför kontrollerna enligt plan och utförd intern kontroll rapporteras varje kvartal till nämnden och nämnden tar i särskilt beslut ställning till den interna kontrollen i samband med delårsbokslut och årsredovisning.

Det finns också en modell med blanketter där de som utför kontrollerna skall bekräfta att man utfört intern kontroll enligt plan. Däremot så finns det ingen anvisning för hur underlag till genomförda kontroller skall sparas och var detta skall förvaras.

3.5.1. Kontroller

För att verifiera att kontrollmomenten genomförts som planerats så har vi gjort ett urval av processer och moment från Kommunstyrelsen och Social- och arbetsmarknadsnämndens internkontrollplaner. Vi bad att få ta del av dokumentationen av genomförda kontrollmoment 2016 eller 2015 om kontrollerna för 2016 inte genomförts än.

Vid vår granskning av aktuellt kontrollområde har vi noterat följande:

Kommunstyrelsen

De processer som valts ut ur kommunstyrelsens internkontrollplan för verifiering av kontrollerna är:

- Registrering av allmänna handlingar

- Delegationsordning
- Personalkostnader

Dokumentation finns för kontroller genomförda 2014 men våra kontroller visar att genomförda kontrollmoment inte har dokumenterats under 2015 och 2016.

Kontrollerna under år 2015 och år 2016 uppges ha genomförts men de har bara muntligt redovisats till den som enligt kontrollplanen har utsetts att ta emot informationen.

Social-och arbetsmarknadsnämnden

De processer som valts ut ur social-och arbetsmarknadsnämnden internkontrollplan för verifiering av kontrollerna är:

- Genomförandeplan
- Utbetalning av försörjningsstöd
- Avtal

Kontrollerna visar att det finns en mall som används för att dokumentera genomförd kontroll. I mallen så finns det markerade utrymmen som ska fyllas i för, Process, moment, ansvarig för genomförande av kontroll, frekvens, metod, om avvikelse upptäckts, en beskrivning av eventuell uppkommen avvikelse samt vem som ska ta del av rapporteringen.

Samtliga kontroller som vi har granskat i urvalet har genomförts som planerat enligt dokumentationen.

3.5.2. Vår bedömning

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt

Kommentar till vår bedömning

Social- och arbetsmarknadsnämnden har en modell med blanketter där de som utför kontrollerna skall dokumentera och bekräfta att man utfört intern kontroll enligt plan.

Kommunstyrelsen genomförda kontrollmoment har inte dokumenterats under 2015 och 2016. Kontrollerna uppges ha genomförts men de har bara muntligt redovisats till den som enligt kontrollplanen har utsetts att ta emot informationen.

Enligt uppgift så skall detta sätt att dokumentera genomförda kontroller vara kommun-gemensam men detta framgår inte i av någon anvisning av kommunens interna kontroll-reglemente. Det finns inte heller någon anvisning i reglementet över hur underlag till genomförda kontroller skall sparas och var detta skall förvaras.

Rekommendation

Vi rekommenderar att det upprättas gemensamma anvisningar för hur nämnderna skall dokumentera genomförda kontroller och hur man skall förvara granskningsunderlag till de interna kontroller som utförts.

3.6. Vidtas åtgärder vid identifierade avvikelser och följs detta upp

3.6.1. Iakttagelser

Av reglementet för intern kontroll framgår följande vad gäller ovanstående kontrollmål:

- § 10 Nämnden skall senast i samband med årsredovisningens upprättande rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen.
- § 13 Kommunstyrelsen fastställer senast i samband med bokslutsanvisningar när rapport skall lämnas till kommunstyrelsen. Rapporten skall innehålla omfattning av uppföljning samt utfall och vidtagna åtgärder samt vid behov också innehålla förslag till förbättringar av rutiner.
- § 13 Kommunstyrelsen skall slutligen med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll samt vid behov föranstalta om förbättringar.

3.6.2. Intervjuer

Kommunstyrelsens presidium- ordförande och andra vice ordförande.

Vid intervju framkom att man såg det som väsentligt att kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt vid noterade brister i den interna kontrollen.

Kommunstyrelseförvaltningen – Administrativ chef, Kommundirektör, ekonom

Vid intervju framfördes att i de fall avvikelser har rapporterats så har det ibland redan åtgärdats vid redovisning till kommunstyrelsen.

Social-och arbetsmarknadsnämnden- nämndsordförande

Ordförande är nöjd vad gäller nämndens rutiner att identifiera avvikelser och att följa upp desamma.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen- förvaltningschef och förvaltningens controller

Vid intervju framkom att man anser att det vidtas åtgärder vid identifierade avvikelser. Oftast redovisas vidtagna åtgärder redan vid återrapportering till nämnden av utförd intern kontroll. Controller upplyste om att det kan förekomma att vissa föreslagna åtgärder inte alltid följs upp. Som exempel nämnde controller vissa föreslagna åtgärder i nämndens redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2015.

3.6.3. Kontroller

Kommunstyrelsen

Vi har tagit del av den återrapporteringen av intern kontroll för år 2016 som har ingått i bilaga till kommunstyrelsens beslut om delårsbokslut 2016-10-11 § 111.

Vid kontroll av bilaga för intern kontroll som ingår i delårsbokslutet för år 2016 så framgår här inte för alla moment resultatet av kontrollen eller om den kanske inte alls har utförts. För de kontrollområden där man redovisat att granskning utförts så anges i de flesta fall att inga avvikelser har noterats.

För vissa kontrollmoment återkommer under rubriken resultat samma text som funnit med i flera tidigare redovisningar av intern kontroll. Som exempel kan nämnas att "ekonomiavdelningen ansvarar inte längre för att ta backup då detta ansvar har övergått till den gemensamma IT nämnden i Sydnärke"

Social- och arbetsmarknadsnämnden

I två av de utvalda processerna har avvikelser upptäckts och rapporterats vid kontroll. Processerna är:

- Genomförandeplan
- Avtal

I de fall där avvikelser har upptäckts så har vidtagna åtgärder eller planerade åtgärder för att åtgärda avvikelserna beskrivits i dokumentationsmallen. I den samlade redovisningen av genomförd intern kontroll till nämnden så framgår planerade eller vidtagna åtgärder vid avvikelser.

3.6.4. Vår bedömning

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Kommentar till vår bedömning

I de fall där avvikelser har upptäckts inom social-och arbetsmarknadsnämnden så har vidtagna åtgärder eller planerade åtgärder för att åtgärda avvikelserna beskrivits i dokumentationsmall (som användes av social- och arbetsmarknadsnämnden).

Vidtagna åtgärder redovisas till social- och arbetsmarknadsnämnden vid nämndens protokollförda uppföljning av den interna kontrollen. Vid intervju uppgav controller att det vid några tillfällen har hänt att föreslagna åtgärder till nämnden inte följs upp i syfte att säkerställa att åtgärderna har vidtagits.

Vid kontroll av kommunstyrelsens bilaga för intern kontroll som ingår i delårsbokslutet för år 2016 så framgår här inte för alla moment resultatet av kontrollen eller om den kanske inte alls har utförts.

Det finns inte några gemensamma anvisningar för hur verkställighet av föreslagna åtgärder skall återrapporterats till nämnderna i de fall detta inte har återrapporterats till nämnden under det innevarande verksamhetsåret.

Det finns inte angivet i det interna kontrollreglementet hur kommunstyrelsen skall dokumentera sin uppsiktsplikt av den interna kontrollen i kommunen och reglementet för intern kontroll är också relativt gammalt och är i behov av översyn.

Rekommendation

Vi rekommenderar att det upprättas gemensamma anvisningar för hur verkställighet av förslagna åtgärder i den interna kontrollen skall återrapporeras till berörd nämnd.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsens uppsiktsplikt dokumenteras genom att kommunstyrelsen i samband med årsredovisning och i särskilt ärende och beslut utvärderar nämndernas redovisning av den interna kontrollen och som underlag skall nämndernas rapportering av intern kontroll bifogas ärendet.

Vi rekommenderar att det genomförs en översyn av reglementet för intern kontroll då reglementet är gammalt och behöver uppdateras.

Vi rekommenderar att det genomförs kontinuerlig utbildning för förtroendevalda i syfte att bland annat förtydliga nämndernas ansvar för intern kontroll samt kontinuerlig utbildning för tjänstemän för det praktiska arbetet med intern kontroll.

3.7. Genomförs diarieföring av E- post enligt de rutiner som fastställts.

3.7.1. Iakttagelser

Det finns ingen fastställd rutin för diarieföring av E- post men kommunstyrelseförvaltningen har arbetat fram en handledning för tjänstemän och politiker om allmänna handlingar, posthantering och diarieföring som då också innefattar regler för diarieföring inklusive E -post.

3.7.2. Intervjuer

Kommunstyrelsens presidium- ordförande och andra vice ordförande.

Vid intervjuer framkom att man var *medveten om att rutiner för diarieföring inte har fungerat väl* men man ansåg ändå att det har blivit lite bättre under senare tid då man börjat uppmärksamma denna fråga.

Man ansåg det vara väsentligt att denna rutin fungerar väl så att inte handlingar blir liggande på tjänstemännens bord utan att bli diarieförda. Det var också väsentligt att man uppmärksammade hur förtroendevalda hanterar inkommande handlingar där det ju även ingår inkommande E-post.

Kommunstyrelseförvaltningen – Administrativ chef, Kommundirektör, ekonom

Vid intervju framkom att man var medveten om vissa brister i tillämpningen av rutinen för diarieföring och kommunstyrelseförvaltningen har redan påbörjat vissa kontroller av rutinen. Man var också medveten om att det kan behövas ytterligare information och översyn av rutinerna för hur tjänstemän och politiker skall särskilja och hantera de allmänna handlingar som kan inkomma i respektive persons E-postbrevlåda.

Social-och arbetsmarknadsnämnden- nämndsordförande

Ordförande *har inte sett och tagit del* av den handledning som upprättas för diarieföring av allmänna handlingar.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen- förvaltningschef och förvaltningens controller

Vid intervjuer framkom att man är medveten om det finns brister i rutinerna för diariieföring och möjliga åtgärder skulle också diskuteras på nästa nämndsmöte. Ny nämndsekreterare skulle också titta på detta. Man kände till att det fanns en handledning för diariieföring.

3.7.3. Kontroller

Hallsbergs kommun är medlem tillsammans med fyra andra kommuner i en gemensam IT -och servicenämnd med tillhörande förvaltning som har säte i Lekebergs kommun. För att genomföra en verifiering av att diariieföring av E-post sker i enlighet med fastställda rutiner så har ett stickprov av ett antal e-postbrevlådor genomförts.

Vi har tagit del av logglistor över samtliga in och utgående mail från två förvaltningsbrevlådor samt brevlådor tillhörande två politiker och två tjänstemän (en vardera per nämnd) mellan datumen 31 oktober - 4 november 2016. Förvaltningsbrevlådorna vi har kontrollerat är:

- socialforvaltning@hallsberg.se
- kommun@hallsberg.se

Vi har valt ut ett antal e-post baserat på ämne och avsändare och stämt av med ansvariga registratorer inom kommunstyrelseförvaltningen samt social-och arbetsmarknadsförvaltningen om dessa epost diariieförts eller post-listats enligt rutin.

Kontrollerna visar att rutinerna för diariieföring av epost i stor utsträckning följs gällande inkommande e-post till kommunbrevlådan. Ett av de mail som vi valt ut kan inte verifieras som post-listat eller diariiefört. Övriga kontrollerade mail har hanterats i enlighet med rutinerna.

Vid vår kontroll av social – och arbetsförvaltningens förvaltningsbrevlåda har vi konstaterat att inget relevant mail inkommit under veckan vi efterfrågat och därför har vi inte kunnat verifiera att rutinerna efterlevs i detta fall.

Utifrån våra kontroller av inkomna mail till utvalda tjänstemän och politiker kan vi konstatera att diariieföring eller postlistning inte alltid utförs enligt rutin.

3.7.4. Vår bedömning

Kontrollmålet bedöms bara som delvis uppfyllt.

Kommentar till vår bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en handledning för tjänstemän och politiker om allmänna handlingar, posthantering och diariieföring inklusive E post men den praktiska tillämpningen av dessa rutiner för diariieföring har aldrig följts upp.

Utifrån våra kontroller av inkomna mail till utvalda tjänstemän och politiker kan vi konstatera att diarieföring eller postlistning inte alltid utförs enligt rutin.

Rekommendation

Vi rekommenderar att kommunen genomför en samlad uppföljning av hur rutinerna för diarieföring (inklusive E-post) tillämpas samt att reglerna vid behov förtydligas.

Vi rekommenderar också att man kompletterar detta med en riktad utbildning till tjänstemän och politiker om hur reglerna för diarieföring skall tillämpas.

4. *Revisionell bedömning*

Vår sammanfattande bedömning är att den interna kontrollen i Hallsbergs kommun vad gäller verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inte är helt tillräcklig.

Väljs granskningsområden i kontrollplanen utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt

Det finns en matris för riskbedömning samt en mall för intern kontrollplan där riskbedömningen skall fyllas i för varje kontrollmoment. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har i sitt förslag till intern kontrollplan år 2016 angivit en risk- och väsentlighetsbedömning för varje kontrollmoment.

- Social- och arbetsmarknadsnämnden har inte erhållit någon ytterligare underliggande dokumentation i form av ifylld matris för risk – och väsentlighetsanalys där förvaltningen dokumenterar motiv för hur man kommit fram till den i interna kontrollplanen angivna risk- och väsentlighetsanalysen.
- Kommunstyrelseförvaltningen har i sitt senaste förslag till intern kontrollplan år 2014 inte angivit någon riskbedömning för de olika kontrollmomenten men i tjänsteskrivelse uppges att man har utfört en risk-och väsentlighetsanalys men hur denna har genomförts framgår inte av tjänsteskrivelsen.
- I det interna kontrollreglementet anges att nämnderna skall välja granskningsområden utifrån en bedömning av väsentlighet och risk men det framgår inte hur riskanalysen skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnden.

Fångar kontrollplanerna aspekterna kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inom samtliga verksamhetsområden.

Kontrollmålet bedöms som i allt väsentligt uppfyllt.

Kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden har i sina interna kontrollplaner med kontrollmoment som berör kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inom flertalet verksamhetsområden som de ansvarar för.

- Kommunstyrelsen har inte antagit någon ny intern kontrollplan sedan år 2014.
- Kommunstyrelsen har inte i särskilt beslut godkänt redovisning av intern kontroll för år 2016 utan den ingår bara som en bilaga vid kommunstyrelsens antagande av delårsbokslut för år 2016.
- Flera kontrollmoment återkommer år efter år i både kommunstyrelsens och social- och arbetsmarknadsnämndens interna kontrollplaner.

Genomförs kontrollerna i enlighet med planerna och dokumenteras dessa.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt

Social-och arbetsmarknadsnämnden har en modell med blanketter där de som utfört kontrollerna har dokumenterat och bekräftat att man utfört intern kontroll enligt plan.

- Kommunstyrelsens genomförda kontrollmoment har inte dokumenterats under 2015 och 2016. Kontrollerna uppges ha genomförts men de har bara muntligt redovisats till den som enligt kontrollplanen har utsetts att ta emot informationen.
- Det finns inte någon anvisning i reglementet för intern kontroll hur genomförda kontroller skall dokumenteras samt hur underlag till genomförda kontroller skall sparas.

Vidtas åtgärder vid identifierade avvikelser och följs detta upp

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

I de fall där avvikelser har upptäckts inom social-och arbetsmarknadsnämnden så har vidtagna åtgärder eller planerade åtgärder beskrivits i dokumentationsmallen. Vidtagna åtgärder redovisas också i arbetsmarknads - och socialnämnden protokollförda uppföljning av den interna kontrollen.

- Det framgår inte av kommunstyrelsens rapportering av intern kontroll år 2014 och år 2015 vilka åtgärder som planeras eller har vidtagits när kontrollerna påvisat avvikelser eller när kontrollerna inte har genomförts.
- Det finns inte några gemensamma anvisningar för hur verkställighet av föreslagna åtgärder skall återrapporteras till nämnderna.
- Det finns inte angivet i det interna kontrollreglementet hur kommunstyrelsen skall dokumentera sin uppsiktsplikt av den interna kontrollen i kommunen och reglementet för intern kontroll är också relativt gammalt och är i behov av översyn.

Genomförs diarieföring av E- post enligt de rutiner som fastställts.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en handledning för tjänstemän och politiker om allmänna handlingar, posthantering och diarieföring inklusive E post.

- Den praktiska tillämpningen av dessa rutiner för diarieföring har aldrig följts upp och utifrån våra kontroller av inkomna mail till utvalda tjänstemän och politiker kan vi konstatera att diarieföring eller postlistning inte alltid utförs enligt rutin.

2016-12-14

Karin Jäderbrink
Uppdragsledare

Henrik Bergh
Projektledare